

LA IL·LUSIÓ DELS VELLS

ESBOÇ DE COMÈDIA EN UN ACTE

(Aquesta obra va ésser estrenada al Teatre Romea, de Barcelona, el mes de Maig de 1919.)

DECORACIÓ: Sala esplèndidament decorada i amoblada. Porta al fons i laterals. Un piano; sillons i cadires tapiçades; quadres, bibelots, etc. A l'esquerra primer terme, un balcó.

PERSONATGES

<i>Donya Filomena</i> 60 anys	<i>Senyor Robirosa</i> 60 anys
<i>Rosalía</i> 20 »	<i>Don Anton</i> 60 »
<i>Florentina</i> 20 »	<i>Jaumet</i> 25 »
<i>Remigia</i> 22 »	<i>Ernest</i> 23 »
<i>Misericòrdia</i> 30 »	<i>Rafel</i> 21 »
<i>Ramona</i> 25 »	<i>Lluís</i> 20 »
<i>Carmeta</i> 25 »	<i>Andreu</i> 25 »

Epoca actual.—Dreta i esquerra, les de l'actor.

ESCENA I

RAMONA Y CARMETA

(*Son les criades de la casa. Vestits negres i devantals blancs.*)

Ramona.—Te dic que plorava, quan ha donat el sí.

Carmeta.—Fuig, dona, fuig! No m'ho creuria encara que ho hagués vist!

Ramona.—Vols dir que no ploraries, tu, sí t'hi trobaves?

Carmeta.—Si no fos de tant aguantar-me el riure!

Ramona.—Doncs jo trobo que ha de commoure molt, el casar-se.

Carmeta.—Hipocresia, pantomima, comèdia.

Ramona.—Anirà a carnadures. A mi no més de pensar-hi m'agafen rodaments de cap.

Carmeta.—De pensar que és la senyoreta i no tu qui s'ha casat. Es l'enveja, vet-ho-aquí.

Ramona.—Que't penses que'n tinc fam de casar-me? Que no sabs que si hagués volgut m'hauria pogut casar una dotzena de vegades?

Carmeta.—(Rient). T'hauries hagut d'aconductar a la Neotàfia!

Ramona.—Per què?

Carmeta.—Dona, per poguer-te casar dotze vegades, pel cap baix hauries hagut d'enterrar onze homes! Ni un tranvia fa més desgracies! Ja... ja... ja...

Ramona.—Ja pots riure, ja. Que't penses que soc com tu que sembles un gènere passat de moda!

Carmeta.—Aquí m'estaria fregant plats i consumint-me si m'hagués sortit un bon casador. I tu el mateix que jo; no cal que't posis monyos. No has arreplegat més que passa-volants, com nosaltres perdonam.

Ramona.—I l'Arciset, i el Ramon i l'Olaguer?...

Carmeta.—Iguals que els meus Josepet, Salvador i Robustí. Si no se'n pesca algú que hagi de lliurar de la quinta al germà petit, tot lo més arriben a mirar-se pis per a llogar-lo, però no el lloguen mai. Si la gelosia solament s'ha inventat pels promesos que volen canviar de xicot!

Ramona.—Bé, bé, bé... Quan t'hi trobis, ja m'ho diras si impressiona o no impressiona.

Carmeta.—Creu que faré tot el que pugui per a satisfer la teva curiositat.

Ramona.—I els amos, que no t'han trencat el cor?

Carmeta.—Els, si, que m'han fet llàstima; perquè aquesta casa, sense la senyoreta Rosolí, semblarà

una gabia sense ocell. Això't dirà si jo'n tinc o no'n tinc, de raó. Vès si no anessin tan escasos els homes que's volen casar, si la senyoreta hi hauria consentit en anar a viure a fóra! Si el govern no hi posa mà, estem perdudes. No més faltava la guerra per a que anés més escassa la mercaderia. Tots els xicots pensen pescar una estrangera rica i, és natural, les del país en sortim perjudicades.

Ramona.—No se m'havia acudit.

Carmeta.—No dicten lleis per les subsistències? Doncs per què no n'han de dictar una regulant l'exportació d'homes casadors? Si el govern fossim nosaltres o nosaltres el govern, ja aniria d'altra manera, ja. Però en fi, què hi farem! Anirem fent novenes a Sant Antoni i ell faci que quan menys poguem trobar un nuvi a la porta, encara que sigui un de diferent cada vuit dies. (*Transició*) Ja ho trobarà tot a punt la senyoreta?

Ramona.—La senyoreta i el senyoret.

Carmeta.—Es que veig que tarden molt i després no tindran temps per a res. El tren marxa a les sis.

Ramona.—Deuen haver fet un tiberil! Van dir que hi hauria deu plats i deu copes per cada persona!

Carmeta.—Calla! Em sembla que sento un auto.

(*Guaiten al balcó.*)

Ramona.—Vols dir que son els núvis?

Carmeta.—Me sembla que sí.

Ramona.—No veus que en el cotxe no hi han aquells guarniments de flor de taronger!

Carmeta.—Oh, bé, no t'hi fixis. Qui sab el que pot haver passat des de que el capellà els ha beneït!

Ramona.—Son els amos, i el papà del senyoret.

Carmeta.—Els vaig a obrir.

(*Se'n va pel fons, tornant deseguida amb don Anton, donya Filomena, i el senyor Robirosa. Ells amb levita i barret de copa. Ella amb vestit de seda negra, i mantellina.*)

ESCENA II

Dites i D. ANTON, SR. ROBIROSA i D.ª FILOMENA

Carmeta.—(*Als que han entrat.*) Que siga l'enhorabona.

Ramona.—(*Idem.*) El mateix els hi dic. Que per molts anys puguin veure feliça a la parella.

Filomena.—(*commoguda.*) En vida vostra.

Sr. Robirosa.—Gràcies, noies, gràcies.

(*D. Anton dona el barret i D.ª Filomena la mantellina, a les criades. El Sr. Robirosa se gueix amb el barret posat.*)

Ramona.—(*al senyor Robirosa.*) Vol donar-me el sombrero?

Robirosa.—Ca, no; no faci compliments. Ja soc de la família.

D. Anton.—No és per compliment; Ramona, porti-li el sombrero a la seva cambra.

Robirosa.—(*contrariat i sense donar el barret.*) Es que és el primer cop a la vida que'n porto, de barret de copalta, i com no tinc cap més fill per casar ni ganes d'enterrar a ningú, probablement no'l portaré més, i trenta dues pessetes per hora i mitja de servei, son massa pessetes; si'l porto una estona més no'm doldran tant.

Ramona.—Que no pensa ser padri?

Robirosa.—(*donant el barret.*) Sí, noia, tens raó; desa el barret.

Carmeta.—I'ls senyorets?

D. Anton.—Els convidats els tenen presoners al restaurant.

Robirosa.—Fent broma i gatzara no'ls volen deixar moure.

Filomena.—Jo, si no me'n vaig, hauria caigut en basca.

Ramona.—Vol alguna cosa?... Un glopet d'aiguana?

Filomena.—No, filla, no, ja m'ha passat.

(*Les criades han anat a desar els barrets.*)

Senyor Robirosa.—Prou que s'escaparan quan veuin que s'acosta l'hora del tren! No'ls deixarà, no! Ves si'm va deixar a mí! I això que el que van fer amb nosaltres... Ara no son tan barbres, els convidats; altres temps, altres costums. Que no'ls van cular, a vostres?... (*escanyant-se de riure.*) Quan recordo els xiscles que feia la meua mestressa, que al cel sia, me ve una passió de riure!... I vinga «papa-benet» per l'esquena, per la pitrera, per tot arreu... Encara en sento la picor! Quan ens vàrem despullar, els nostres dintres semblaven el mostruari d'una tintoreria... Eren molt de la broma, els del meu temps. Ara tot son etiquetes i requisits. Llavors, un bon arròs amb pollastre, pollastre amb sanfaina, crema, quatre cançons, una mica de balleruga amb acordeó, vinga marejar als nuvis i trago de garnatxa. Però, què tenen? Per què estan macilents? Vaja, vaja, prou llàgrimeix, que no n'hi ha per tant. Sense adonar-s'en ofenen al noi.

Filomena.—Que no veu que trista quedarà, aquesta casa!

Anton.—Si s'haguessin pogut quedar a viure amb nosaltres, prou riuriem com riuu vostel!

Senyor Robirosa.—I'l negoci, doncs? Com me m'ho arreglaria, jo, sense'l Jaumet?

Anton.—Prou que ho veig.

(*Seguirà*)

PERE CAVALLÉ